

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőr szolgálatáról és magánéletéről.

Irtja: *Presby Loránd csendőrfőhadnagy.*

IV.

Milyen legyen a csendőr magánélete? Ehhez a kérdéshez jutva érzem, hogy nehéz lesz a sok mondánivalómat egy értekezés szűk keretei közé beszorítanom. Azért is nehéz a feladatom, mert erről a tárgyról összefoglalóan eddig — tudtommal — még senki sem írt és így uttörés a vállalkozásom; de érzem viszont azt is, hogy e kérdés eddig homályban levő részeit nem szabad továbbra is homályban hagyni s nagyon elérkezett az ideje annak, hogy arra már egyszer összefoglalóan világsunk reá.

A szolgálat- és magánélet *látszólag* a milyen éles ellentétet képez, *valójában* éppen olyan szoros kapcsolatban áll, egymásból él, egymásra támaszkodik, egymást egészíti ki és így egymás nélkül el sem képzelhető. Ez az oka annak, hogy akkor, a mikor megbeszélést folytattam a csendőr szolgálatát illetőleg, egyneműen reátérek a csendőr magánéletére és foglalkozni fogok vele nemcsak mint katonával, hanem mint emberrel, a társadalom egy tagjával.

Egy körülmény megkönnyíti feladatomat. Az t. i., hogy én, a ki közel egy évtizede figyelem csendőreinket, arra a tapasztalatra jutottam, hogy sok értékes és hasznos elem van közöttünk, kik érzékkel bírnak a jó és nemes dolgok iránt, kik fel tudják fogni, meg tudják érteni hivatásuk fontosságát, kik helyzetük magaslátán állva az ehhez szükséges értelemmel és belátással is rendelkeznek, ebből folyólag, miként szolgálati eljárásokat illetőleg hasznos tagjai testületünknek, úgy magánéletük is olyan, mely mindenképen alkalmas ahhoz, hogy testületünk érdekét szolgálja és azt mozdítsa elő. Ezek az értelmes és hasznos tagjai testületünknek fontos szerepre is hivatottak; a maguk értelmességét kell segítségül venniök ahhoz, hogy a többi elemet is hasznos szerepre beföltésére szorítsák. Ezek bizonyára megértik színdékomat és segítségemre is lesznek célom elérésében.

Az a szélítő tölekedes, melyben korunkban minden és mindenki a saját érvényesülése érdekében küzd, valo-

ban nagy kérdőjelet állít elénk, hogy egy komoly hivatást betöltő testület tagja mivető legyen? Félreállva a szintérről karbatett kézzel nézze az előtte végbemenő viaskodást, vagy nekigyürkőzve cselekvőleg vegyen részt abban? Az *egyéni szabad érvényesülés korát éljük*. Mindenkinék módjában áll érvényesülni. Igaz, hogy kell is, mert különben azt a czélt, melyet minden ember elé a sorsa kitűz, még megközelíteni sem lesz képes.

Álljunk meg itt egy kevés időre. Azt mondtam, hogy minden ember elé tűz ki a sorsa egy czélt, melyet el kell érnie. Kérdezzük, a csendőr számára is van kitűzve ilyen cél? Van, még pedig kettős czél is! Az egyik, hogy — mint csendőr — megfeleljen ama kő etelményeknek, melyeket *hivatása* eléje tűz, a másik pedig az, hogy — mint ember is — méltóan és tisztességesen betöltse azt a keretet, melybe őt a *csendőrről* helyezte. Hogy miképen felelhet meg az egyik követelménynek, erről már írtam s hogy miként töltheti be — mint ember — a hivatását, erről most fogok értekezni.

A kérdésre könnyebben reá fogok térhetni, ha mindenek előtt egy körülményt fogunk jól megérteni.

A csendőrség hivatását, fontos rendeltetését jól ismerjük és köztudomású az is, hogy a csendőrség tagjait már állásuk és hivatásuk a középosztály sorába utalják. Tudjuk továbbá azt, hogy egy csendőrnek mi mindent kell tudnia, ha hivatásának méltóan akar megfelelni; de ezzel szemben tény az, hogy testületünk közbiztonsági szolgálatot teljesítő tagjai egyszerű szegény földműves vagy iparos szülők gyermekei sorából kerülnek ki s legtöbbször csak a legelemibb előképzettséggel rendelkeznek; tebát elmondhatjuk, hogy akkor, a mikor e fontos hivatást betöltő testület tagjai sorába vértetnek fel, egy nyers anyagot képeznek, mely itt vár csiszolásra és kipallérozásra. Tény tehát és ebben senki sem kételkedhetik, hogy a mint felveszi a csendőr-ruhát — minden érdem és minden előképzettség nélkül — társadalmi szempontból egy fokkal emelkedik és belékerül az értelmiség osztályába: a középosztályba. Most már joggal lehet feltenni a kérdést, hogy ezzel szemben vannak-e és milyen kötelezettségei? Igen is vannak és pedig nem más, mint az, hogy a középosztály nyújtotta

STOWASSER JÁNOS osas art os kiralyi udvari szállító, a os. 13. kir. kosor hadserog, a m. kir. akademia házi hangszerkészítője, a Rálóczai tőregató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Elő magyar vill. orre berend. hangsz-r-gyar honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, a Oszkai és a szabadságharcos Rálóczai tőregató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-phastitáltalan hangokkal. Az összes hangszerek javítása oleón eszközöletnek. Arjegyék minden hangszertől külön küldetik. **Magyarországon legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.** 6

előlegeket becsületesen visszafizesse és megszerzővén a kellő értelmi tudást, a középosztály hasznos és értékes tagjává lenni igyekezzen; mert elmondhatjuk, hogy minden csendőr egyéni jövője, de testületünk egész jövőndője, számottevősége, jelentősége és értékessége attól függ, hogy abban a lázas versenyben, mely körülöttünk folyik, testületünk összes tagja miképen állja meg helyét. És a verseny alatt szellemi versenyt is értek, mert — hitem és meggyőződéseim szerint — épen testületünkre kétszeres súlylyal nehezedik azon követelmény, hogy a kor minden irányu haladásával lépést tartson.

A szabad idejét tehát arra használja fel a csendőr, hogy tanuljon, hogy önmagát képezze és azt az általános műveltséget, melyet tőle csendőr-állása megkövetel, meg is szerezz.

Végezetül bízni lenne, ha azt hinné a csendőr, hogy ő elvégzte a próbacsendőr-tanfolyamot, ő tehát minden tanulást és önképzést a háta mögött hagyhat. Nem szabad felejtenünk soha, hogy az, a ki öntevékenységgel nem fáradozik azon, hogy ismereteit gyarapítsa, értelmességét fejlessze, tudását és képességeit fokozza, az a magasztalomraméltó elmaradottságában egy értéktelen tagja marad testületünknek, de a társadalomnak is. Neki éreznie és tudnia kellene, hogy ő nem maradt többé abban a körben, a melyben született és nevelkedett, tehát neki teljesen hasonlítani kell a magasabb osztály fejlettebb követelményeiből és ha nagy erőfeszítések és lázas munka mellett éri is el a célját, ezen az uton még megállania sem szabad. És ha azt a különbséget tekinti, a mely a multja és jelene között fennáll, lehetetlen, hogy becsapgya ne ösztönöznéd arra, hogy magát az új helyzetben erősítse a talajt nemcsak a maga, hanem leszármazói részére is már ezen az új alapon biztosítsa.

Általános műveltségről tettem az imént említést és ezt mint egyik legfőbb követelményt állítottam fel a csendőr számára.

Én nem értek ezalatt mást, mint azt, hogy a csendőr mindazon általános ismeretek birtokában legyen, melyeket egy körülbelül négy középosztályt végzett egyének tudnia kell. És ez a tudás ne felületes és ne hézagos legyen, hanem alapos, mert csak ez képes helyes meretekben fejleszteni ezekneként, finomítani felfogását, helyes irányban tartani gondolkodásmódját és nevesíteni a lelkét.

Hogy felsőbb körökben mennyire tudatában vannak annak, hogy legénységünk általános művelődésére szükség van, bizonyítja az 1908. évben megjelent „Általános ismeretek tára a m. kir. csendőrlegénység részére” ezimű munka hivatalos kibocsátása, melynek előszavában a szerkesztő bizottság illusztris elnöke is reámutat azon körülményre, hogy: „csendőrlegénységünk legnagyobb része csak az elemi ismeretek birtokában, sőt elég sok esetben azok híján lép be a testületbe. Itt szerzi meg

nagy fáradság és szorgalom árán azon alapvető ismereteket, a melyek feltétlenül szükségesek egyrészt ahhoz, hogy pályáján haladhasson, másrészt ahhoz, hogy azért tegyen egy oly általános tudásra és műveltségre, melyre különleges helyzetében nagyon is szüksége van”. Ennek előmozdítása érdekében becsajátatott közzé a gondosan összeállított munka, a melynek átlapozgatása után már fogalmat alkothat magának minden csendőr arról, hogy mily általános műveltséget követel meg tőle állása és mily fokú önszorgalmat kell kifejtenie, hogy annak birtokába is jusson.

Az általános műveltség terjedése a világ megteremtése óta a legnagyobb átalakító hatással és erővel volt az emberiségre, tájékozottabbá, világosabban látóvá tett. Elméjét, fokozta érdeklődését és foglalkoztatta a szívet. És még egy szerfölött jótékony hatást is gyakorolt az emberiségre, azt, hogy akaratát oly irányban igazgatta, hogy érdeklődését felkeltve és fenntartva, a műveltség terén mindig előbbre és előbbre törni serkentette.

Hogy a csendőröknek a szolgálati elfoglaltságán kívül mindig van és mindig marad elegendő ideje ahhoz, hogy általános művelődését előmozdítsa és szakismereteit fejlessze, ezt talán mondanom és bizonyítanom sem kell.

Ezt annál is inkább teheti, mert a gyakorlati szolgálat túlsok szellemi munkát nem követel és az agy mindig pihent akkor, a mikor a csendőr szolgálati elfoglaltságán túlesve, önképzéséhez fog.

A ki az öntevékenységet, a komoly munka tekintetében önmagával szemben nem követ el vétkes könnyelműséget, tehát az általános műveltsége megszerzésén szüntelenül fáradozik, az valóságos gyönyört lát és talál abban és örömmel állapítja meg, hogy milyen hasznos és mennyire áldásos munkát végzett önmagával.

Hogy célját miképen érheti el, erre nézve rövid tanácsként azt adom, hogy a fiatal csendőr ne akarjon egyszerre sokat fogni, hanem a mi a legfőbb, elsősorban a szolgálat elméleti részével jöjjon tisztában és csak azon segédeszközöket vegye igénybe, melyek ezen célja elérésében neki támaszul szolgálhatnak; s ha az elméleti ismereteket megszerzi, kezdje elővenni az önkönyvtár azon könyveit, a melyek figyelmét leginkább képesek lekötni s a melyek tartalma nem egészen ismeretlen előttük; mert teljesen kárba vesztett munkát esználna, ha minden megelőző tanulmány vagy egyes kérdésekben való általános jártasság nélkül venne kezébe egy tudományosabb irányban írt munkát.

Az általános műveltség megköveteli az emberektől, de különösen a csendőrtől, hogy magukat érthető lelkületekben is műveljék, tehát, hogy vallásos, hogy erkölcsös és jellemes emberek legyenek. Az előbbre ezt jegyzem meg, hogy egy művelt léleknek szüksége van a vallásra és hogy csak egy művelt ember lelkében él a maga fonégyében az Isten iránti szeretet, gyöngy és a hűség. Mert mi a vallás? Egy rendkívüli ma-

gasztos és fenséges tüneménye az emberi életnek,* a mely megjavítja, megneemesíti életét, megnyugvást, vigasztalást és támogatást nyújt számunkra az élet küzdelmes harczaiban. És mi az erkölcs? Erze azt te lehetem, hogy azon komoly, határozott öntudat, hogy emberi életünkben mindig az igazat, a jót és a nemest követve, érzésben, gondolkozásban és tetteinkben mindig csak parancsait követjük. És mi a jellem? *A jellem az ember erkölcsi világa, az egész erkölcsi ember,** vagyis egyszerűbben és érthetőbben fejezve ki magam, a jellem próbaköve azon akarakterének, mely az ember lényét a nemes és jó cselekedetek gyakorlásában összetartja. A jellem valódi jérfaasságot követel meg minden csendőrtől úgy tetteiben, mint életmódjában. A jellem az önnevelés eredménye, melyet mindig lehet neemesíteni. A csendőrnek tehát át kell hatra lenni az igaz vallásosságra és erkölcsösségtől, gondolkozásában és tetteiben mindig a vallás és az erkölcs szabályait kövesse. Legyen istenfélő, egyenes gondolkodásmódu, mértékletes életű, lovagias, határozott, mely becsületérzésű, szilárd jellemű és igazságszerető. Kerülje a képmutatást, az erkölcselenséget, az önzést, a haszonlesést, a beteges nagyravágyást, a megbízhatlanságot, a határozatlanságot, a mértéktelen életet, a testi gyönyörök túlévezetét. Legyen a csendőr egész ember azon nagy erkölcsi és vasakarattal telve, melyek a lelki egyensúlyt fenntartják; legyen egész ember, ki rendületlenül halad a maga egyenes és becsületes útján előre.

V.

A csendőr szeme előtt — mint egy elérendő cél — lebegjen az, hogy *életviszonyai közé magát mindig helyesen tudja beilleszteni.* Jövedelme eléggé biztosítja számára a nyugodt és biztos megélhetést. Igaz, hogy túlbőven kimérve nincs, de az is igaz, hogy azzal gond és aggodalom nélkül megélhet. *A létért való küzdelemben a jellem megneemesedik — olvasom egy katonai munkában — *de ezen küzdelem veszélyt rejt magában, ha a küzdő nincs vasakarattal telve.* Azt akarja az író a szavakkal kifejezni, hogy a könnyelműség veszélyt rejt magában és nagyon szükséges egy katonának a kiadásait oly módon szabályozni, hogy pénzügyi egyensúlyja meg ne billenjen soha. A szükségletek hónapról-hónapra megállapítandók, az élvezetekben a pontos mérték betartandó, kísértéseknek pedig — melyet rendszerint az életkedv ébreszt fel az emberben — ellent kell állani.

És ezt egy csendőr könnyen megteheti. A barátságos, meleg otthona megvan az őrsön, ott bajtársai körében szeretettel, békén, jó egyetértésben megélhet. Az őrs-

laktanya képezze az ő otthonát, hol gondolataival egyedül lehet. És — szerintem — igen fontos, hogy a csendőr szeresse is ezt az otthonát, mint a maga bajlétát, melyben minden csak azért van, hogy ő otthonosan, jól érezze magát benne; oda nem hallatezik be a külvilág zaja, a megéltetésért, a kenyérért küzdők lármája, tülekedése, a laktanya, mint egy csendes tűzhely megóvjaa a csendőrt a külvilág ezer csábítása és ezer veszélye ellen.

Ápolja lelkében a csendőr a *bajtársiaságot*. Gyűkezzék azok becsülését, azok szeretetét megszerezni és azokat magához bilincselni. Ott, a hol egyenlő jogok és egyenlő kötelességek vannak, ott az igazi bajtársiaságnak díszlenie kell. A bajtársiaságra sehol sincs olyan nagy szükség, annak sehol sincs olyan nemes rendeltetése, kötelességei sehol sem oly nagyok, mint nálunk. A csendőrnek egymással való bajtársias érintkezése hagyományos vonása. Ez teszi őket testvérekké, mert megosztva egymás között a szeretetet, megosztják a nélkülözéseket, a fáradságokat, sőt a veszélyt is. És épen az a folytonos veszély — mely között élnek életüket — köti őket tartósan és bensőleg egymáshoz.

A fiatalabb ragaszkodjék az idősebbhez, ez pedig pártfogolja azt, álljon oldala mellé, tanítsa, vezesse, nevelje a jóra, szeretgesse, mint jó testvér a másikat. Az idősebbek törekedjenek a fiatalat bevezetni nem csupán a szolgálat kötelemeinek ismeretébe, de egész életmódjába is. Mert ha az idősebb jó példával jár elő, ha a fiatalabbal való érintkezése szeretetteljes és jóakaró, ha a kísértésektől — melyek az életben főleg a keveset tapasztaltakra minduntalan leselkednek — megóvjaa, ha a megtévelyedett bajtársat férfias komolysággal rántja vissza a sikos útról, akkor biztosítva van az idősebb számára a fiatalabb részéről a feltétlen nagybecsülés, tisztelet és ragaszkodás, mert egy jobb érzésű fiatal csendőr egy igaz bajtársat csak szeretettel követ a büszke annak barátságára.

Bajtársunkon segíteni — ha arra érdemes és méltó — erkölcsi kötelességünk. De mindenkor jól gondoljuk meg, hogy a kellelénél — főleg anyagi, tehát pénzügyekben — tovább ne menjünk, nehogy áldozatot hozjunk ott, a hol a bajtárs támogatása valóságos könnyelműség.

Ha bajtársunkat öröm éri, osszuk meg azt vele, de ne hagyjuk magára akkor sem, ha balszerencze vagy csapás sújtja.

A csendőrök családjuktól, szeretteiktől, rokonaiktól elválasztva, szülőföldjüktől távol élnek, teljesíteni nehéz szolgálataikat, szükségük van tehát arra, hogy ne nélkülözzék se a családot, se a szülőket, se a rokonokat, se a szülőföld vagy szülői ház melegét. Egyiket pótolja az őrsön szolgálatot teljesítők kölcsönös szeretete, a másikat az előjárók, a harmadikat a laktanya a maga virágos kertjével, galamb-dücsös udvarával. (Vége kör.)

* Alexander Bernát *Erkölcsi világ*, című műve 57. lapoldal.** Alexander Bernát *Erkölcsi világ*, 75. lapoldal.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétoavázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mind 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmúlaltja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Búpeston. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ing. v. postai szállítással.

Farsang idején.

A farsang márcziusba nyult át a kora tavasz hírnökei már jelentkeztek. Derült szép napok sorakoztak egymás után s a fák rügyei már annyira megteltek éltető nedvvel, hogy az ember szinte várta felfakadásukat. A verebek egybangu csiripelésébe beleszólt a pacsirták trillázó éneke, a levegő tele volt azzal az ózondús illattal, a mely legbiztosabb jele a kora tavasznak. Az emberek arca is felderült s a merre csak a szem ellátott, mindenütt jó kedvet, megelégedést észlelt. Mi sem természetesebb mint az, hogy ilyen körülmények között zajos, vig farsang utóháza volt kilátás a M. község korcsmárosai egész nap bujták a pinczéket, a melyek gondoskodva arról, hogy a tavalyi erős borok valahogy nagyon meg ne ártsanak a mulató fiataloknak, kellő mennyiségű vízzel apasztva a szőlő levének túlságos alkoholtartalmát.

A lakodalmakkal is sietni kellett, mert csak három nap még a világ s aztán jön a böjt, a melyet pedig kívárni, vajmi nehéz a szerelmes szívnek.

M. község a Hegyhát egyik legnagyobb faluja. Lakosai valamikor szintiszta magyarok voltak, a kik jólétben, gazdagságban éltek, mert buzájuk vetekedett a bánáttal, boraik pedig messze földön híresek voltak. Csakhogy a Pató Pál módjára való gazdálkodás következtében lassanként elcsuszott lábuk alól a talaj s nem teltt bele két évtized, a község legvagyonosabb osztálya német — mint arrafelé mondják sváb — volt. Hazafiság tekintetében ugyan ezek a svábok semmiben sem msrdtak mögötte a magyarnak, sőt azt mondhatni, a közügyeket jobban felkarolták, mint elődjök, nagyon is sokat törődtek a község fejlesztésével és többek között olyan iskolát tartottak fenn, a hol a fiatal nemzedék — bár német nyelven — de oly jó oktatásban részesült, hogy az az egész megyében kivált.

De volt is láttatja szorgalmuknak és igyekezetüknek! Szépen gyarapodtak! Szerény, mondhatni igénytelen életmódjuk következtében mindig volt elegendő pénzük, s ha valahol eg-egy darab föld eladásra került, az egész község alkudott rá s az olyan ballatlan magas árban kelt el, hogy a magunkfajta — nadrágos ember — el nem tudta gondolni, mikép tudja a vevő kihezni befektetett tőkéjének a kamatait? Pedig az nemcsak hogy a kamatokat hozta ki belőle, hanem nagy haszna is volt rajta, mert maga mivelte a földet s napszámásra semmit sem bízott. Igaz, kénytelen volt vele, mert napszámás nem igen akadt a községben.

Valamennyi gazda között azonban kivált egy nagy rőt bajuszu német (mellel még megjegyezve, választásoknál a legbíresebb ellenzéki kortesvezér); nevét már nem tudom, de a csúfneve élénken emléken van: a hosszú bajuszu Varga. Ki tudná azt megmondani, miért hívták így, mikor semmiféle ivadéka nem volt Varga? A név azonban rajta ragadt és ma sem hívják őt másként és a fiát is csak úgy ösmerik, mint a hosszúbajuszu Varga Szepije. Fogadjuk el mi is tehát a nevet, hanem rövidség okáért, hívjuk egyszerűen: Vargának.

Varga volt a község legvagyonosabb gazdája: két telkes gazda volt. A mikor szénát gyűjtöttek, vagy az elcsúsztatott hordtak hazu, szérűjén oly hatalmas kizlak álltak, a melyek egy földhirtokosnak is öröme kétek

volna. Kicsévelt rozsa, buzája, meg árpája pedig majd leszakította a pallást s a régít csak akkor adta el, a mikor már hely kellett az újnak. Az istállójában a legszebb lovak és fajbarmok sokasága állott; nem egy kiállításra nyerte el az első díjat velük s az állatok értéke megaladta a 20,000 koronát. Egész vagyonát pedig 150,000 koronára becsülték. És ezen az egész vagyonon nem volt semmi teher, mert azt nagy szegénynek tartotta mindenki, ha a tehermentesen átvett birtokra valami követelés lett táblázva. Tisztán kellett azt tartani s úgy átadni az utódnak, a mint átvette azt ő atyjától.

Három gyermeke volt. Egy fiú, a ki már megnősült ugyan, de ott lakott a szülei házban és két leány — ikertestvérek — a kik most voltak férjhez menendők.

— Ilyen lakodalom csak egyszer esik egy életben — mondta az öreg, — hát legyen kiadós!

Akkor, a mikor ez a hét napig tartott lakodalom meg lett tartva, oly mennyiségű étel és ital lett elfogyasztva, hogy a vármegyei újság elég érdekesnek találta az egész lakodalom lefolyását körülményesen leírni, természetesen nem felejtkezve meg felsorolni azt a rengeteg mennyiségű eleséget, a mit a vissza-visszatérő vendégsereg bekebelezett.

Mi azonban ne törődjünk az egész lakodalommal, hanem kövessük az öreget!

Szombaton a magyar korona vendéglőben nagy táncmulatság volt, a melyen Varga uram is részt vett egész családjával.

Felesége éjfél után hazament, a fiatalok pedig kivilágos kiviradtig ropták a tánczot. A két vőlegény legénybucsját tartotta, mert hétfőre volt kitűzve a lakodalom. Úgy reggel 5 óra felé aztán ők is hazaiykeztek, mert az öreget nem tudták kizozdítani a helyből. Ott ült az asztalfőn kortársai között s sűrűn közcintgatva javában folyt a politizálás. Már a tizedik csutóra járta s az öreg váltig bizonykodott, hogy addig senki onnan el nem megy, míg a tizenkettediknek is nem veszik a vérét. Hét óra felé aztán a tizenkettedikkel is elkészülve, kiadta a jelszót: ki a pinczébe gyűljöni! A javaslat egyhangulag elfogadatot és ki-ki igyekezett hazu, hogy túlésvén az elmaradhatlan predikáczió, mielőbb Varga uram pinczéjében újból találkozhassanak.

Az öreg sütyörészve állit be odahaza, mit sem törölve azzal, hogy derék életu párja gyilkos szemeket vet rá. Szépen illedelmesen jó reggelt kíván, a melyet azonban nem fogad a magában duló-fuló asszony.

Párszor fel-alá jár a szobában s aztán nagy nyájasaan érdeklődik felesége hogy léte felől!

— Nem-e ártott meg a fennmaradás? — anyjuk!

Semmi válasz!

Az öreg ott somfordál felesége körül, kit egy alkalmas pillanatban derékon kapva, egy egészséges, czuppanós csókot nyom ajkaira.

Na' iszen, megeredt erre a zápor! Szakadt gazd'uramnak a nyakába az áldás, mint garabonczásnak a jég-össő. Nem is bírta ki sokáig, hanem felkapva a tarisznyát — a melyet Erzsike lánya előzőleg kellőképen ellátott elemőzsiával — úgy kifutott a konyhából, hogy az ajt t sem tette be maga után. Becsapták azt aztán úgy, hogy rengett bele a ház.

— No, ezen is túlestünk szerencsésen — morgott magában az öreg s azzal — mint a ki dolgát jól vé-

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legintányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÚT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-69.

BUTOR

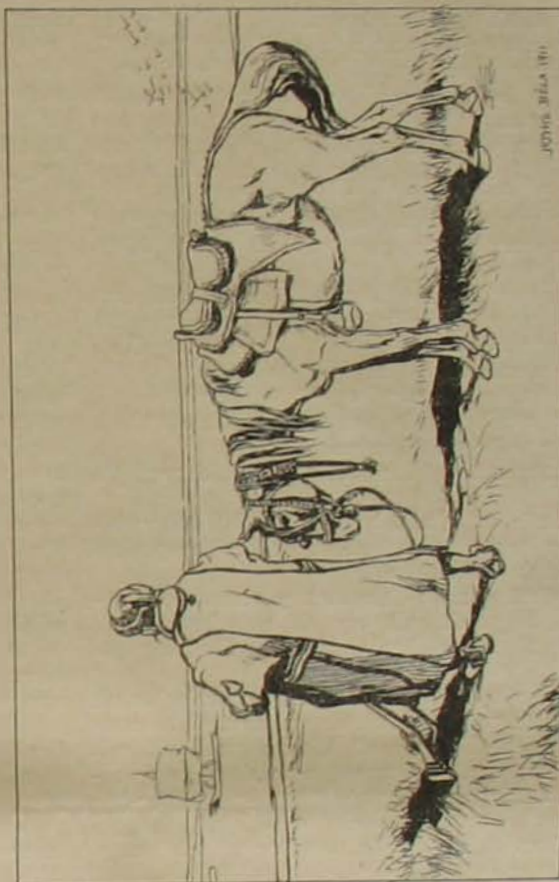

Utca Tatrokánból.

Juszkó.

Vidm.

Török vadász.

Az Al-Duma vidékéről.

Dunai tatár asszony.

gezte — elkerült a kertek aljára s onnan egyenesen ki a szőlőhegyre.

Miközben aztán találkozott társaival, a kik — az öregbe hasonlóan — szintén hosszú orral baktattak mellette. Dehogy ismerte volna be egy is, hogy otthon nem éppen a legszívélyesebb fogadtatásban részesült, sőt mindenki nem győzte eléggé dicsérni az élete párját, hogy az milyen áldott jó lélek, sőt Schmidt uram annyira elvetette a sulykot, hogy a felesége föltételesen helyével cserélte s arra a kék foltra ott a szemé mellett merészen azt állította, hogy a sötétben (reggel 7 órakor) nekiment az ajtónak s ott ütötte meg magát.

Erre aztán megjött az általános jó kedv s tréfálkozva értek Varga uram pinczéje elé. Csakhamar vig tűz pattogott a nyitott tűzhelyen, előkerült a tarisznyakból a különféle elemózsia s Varga uram lement a pinczébe a cserépmázás korsóval egy ital rizingért.

Társai azt hitték, még le sem ért, már szaladt vissza az öreg, még pedig üres korsóval!

— Krucizturken! — káromkodik — valaki meglopta a boromat!

Társai először azt hitték, hogy az öregből a bor beszél, de egy tekintet meglepődött arcára meggyőzte őket állításának valódiságáról.

Erre testületileg mind lementek a pinczébe s megállapították, hogy hiányzik egy tiz akós hordó fehér bor és egy 25 literes hordó kisüstön főtt szilvapálinka.

A kár ugyan nem volt valami nagy, mert a bornak akkor még nem volt nagy ára, de valamennyi bosszankodott az eseten. Hogysis ne? Minden gazdának volt pinczéje, bora; egyik se szorult a másikéra s így barmarjában nem igen tudták elgondolni, hogy ki dézsmálbatta meg Varga uram borát? Aztán meg, hogyan jutott az istentelen a pinczébe, a mikor az ajtó zárva volt s a falat se ásták alá!

Arra persze senki se gondolt, hogy a tettes az egyszerű, primitív zárt akár egy meggörbitett szeggel is kinyithatta s éjnek idején a lakatlan és őrizetlen szőlőlőből észrevétlenül azt vihette el, a mi neki éppen jól esett.

Ezek után mulatásról szó sem volt többé, hanem abbahagyva az evést-ivást, pinczéről-pinczére jártak, megtudandó, vajjon másutt nem dézsmálták-e meg a bort. Sehol semmi hiányt nem fedeztek fel. Természetesen tanakodtak a felett, vajjon mit is kellene tulajdonképpen tenni? Az egyik őrt akart pinczéje elé állítani, a másik keresztvasakról álmodott, a harmadik legzélszerűbbnek tartotta, ha vermetek ásnának, a melybe a tolvaj feltétlenül beleesik, sőt az egyik még arról is példalózott, hogy fel kellene jelenteni az esetet a csendőröknek, azok majd előkerítik a tolvajt!

— Persze! — förmedt rá Varga uram az indítványozóra — még az kellene, hogy törvény elé kerüljön a dolog? Meg aztán beszálna is az valamit — folytatja kis vártatva tovább — nem értenek azok ehhez a dologhoz!

— Már pedig — szól közbe Schmidt szomszéd — én is azt mondom, fel kell adni az egészséget a csendőrségnek, mert az őrmesterünk ezelőtt két évvel, a mikor a füstölőből elemelték a sok kolbászt és húst egy-kettőbe nyakon csipte a tolvajokat.

Mint hogy azonban kárvallott mitsem akart erről az eljárásról hallani, abbamaradt a feljelentés s mindenki megfogadta, hogy az egész kellemetlen ügyről senki nem szól egy szót sem! Nemsokára rosszkedvűen széjjel oszlott a társaság s Varga gazda éppen nem rózsás kedvvel tért haza, a hol már nagyban folytak az előkészületek a holnapi nagy lakodalomra. Czéltalanul botorkált ide-oda; a hova ment utban volt; felsége folytonosan zsémbelyödött s az öreg örült, a mikor késő este ágyba került.

Titokban maradt volna tehát a borlopás, ha az őreparancsnoknak nem lett volna annyi besugója, a mennyi volt. Már kora délután megtudta az esetet s ő a nélkül, hogy károst megkérdezte volna, megindította a nyomozást. Egyik szemfüles csendőrével — aki már nem egyszer kétségtelen tanujelét adta ügyességének és leleményességének — kivezényelte magát nyomozó szolgálatba. Egyenesen Varga szőlője felé vették utjokat s utközben szorgosan figyelték a dülő utvon mutatkozó kocsinyomokat. Az ut egy kis emelkedésen vezetett keresztül, a hol a kocsisok meg szokták pihentetni lovaikat.

Szombaton egy kis eső esett s az ilyenkor kevésbé járt dülöuton élesen kivált egy kocsi nyom. Nem volt semmi feltűnő ebben a nyomban, mert hiszen bárki járhatott arra, már csak azért is, mivel húshagyóra mindenki ellátta házat borral, hanem azért csendőreink le nem vették volna róla a szemüket, mintegy előre-érezve azt, hogy ez a kocsinyom fogja őket a helyes utra vezetni.

Felérve a kapaszkodóra, megállapították, hogy itt a lovak megpihentek. A mint jobban szemügyre veszi a csendőr a nyomokat, megszólal:

— Haszontalan gazda járhatott erre, a ki nem sokat törődik a lovaival. A hámos lónak hátsó jobb lábáról hiányzott a patkó!

— Megtörténik! — válaszol az őrmester. Csodálom, hogy előbb nem vette észre, én azt már a kapaszkodónál láttam! Hát mást nem lát?

— Nem én — felel kissé megszegyenülten a csendőr.

— Legalább ketten voltak a kocsin! A kocsis magas, erős férfi, a másik, a ki mellette ült, kicsiny volt és jobb lábára sántított.

A csendőr kételkedve néz az őrmesterre s nem tudja elgondolni, vajjon az őrmester most komolyan beszél-e, avagy csak őt akarja megtérfálni.

— Itt vette csak a kocsis észre, hogy hámos lovának jobb hátsó lábáról hiányzik a patkó s meg is nézte, vajjon nem-e sérült meg a ló patája. A kis sánta is leszállt a kocsirol s megnézte a másik lovat; aztán felültek és tovább hajtottak. Ezen az uton jöttek is vissza s itt megegyeszer megállottak, ha nem tévedek a sánta férfi kötötte meg a kereket; biztosan teher volt a kocsin! Egyáltalán nem csodálkoznék, ha Varga uram szőlője előtt azt fogjuk látni, hogy a kocsit ott megfordult!

— Honnan tudja mindezt őrmester úr? — kérdi félénken a csendőr.

— Jaj, ócsa fiam — válaszol az — nem elég nézni, hanem látni is kell s azután az sem árt ám az egészségnek, ha egy keveset gondolkodik az ember, pláne akkor, a mikor csendőr úr-nak szólítják!

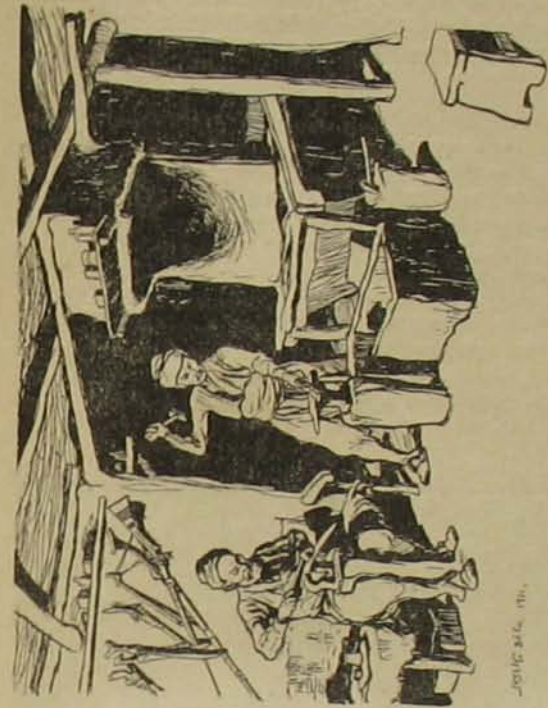
— Itt van fiam minden nyom! Látni ott jobbról

Csodacseppek és Csodakenet ismertetése:

C Berkoma gyomorceppék név alatt törv. véde van, igen keresett házi- és orvosi szerszám. Rossz emésztés, elrontott gyomor, étvágyhiány s gyomorgörögés, gyomorfájdalom, emésztési zavarok, székület, ájulás, szivdobogás, hideglelés és köhögés kiváló sikerrel. Kis üveg ára 40 f., nagy üveg 80 f.

Egyedül kapható: **HAGY BELLA** reményesség Gyógyszertára, **HAJDUSZABOLCSÓ**, **Arjegysek** ingyen.

C SODAKENET hatása mesé, mint a csodacseppek. Ez azonban különleg használandó: rheuma, köszvény, csúsz, csontthasog, derékfájdás, szaggatás, nyíllalás, oldalszurás. Mindig kézzel legyen foglaltatásnál, egy-két csepp szűrtára tőve azonnal megszűnteti a fájdalmat. Kis üveg 40 fill., nagy üveg 80 fill.

Fogyverkövítés.

J. K. K. K. K.

Az ada-kalái kazamaták.

J. K. K.

Az Al-Duna vidékéről. — Nilsápoly hójuall sztruktúrában.

J. K. K. K.

azokat az erős férfinyomokat? Nagy ember lábnyomai... nézze, milyen hosszú lépése van. A nyomok odavezetnek ahhoz a patkó nélküli lónyomhoz s ott ezzel szemközt fordulnak. Már pedig a fuvaros ember csak akkor áll így a ló mellé, amikor annak a patkóját nézi! Nem látott még lovat vasalni? Épen így áll az ember, a ki a ló lábát fogja. Emitt jobbról meg csak egy férfi lábnyom látszik, a másik lábának csak a féltalpa vehető ki. Pedig ez eleget taporgott, míg a lovat megvizsgálta, de mindenütt ugyanazok a nyomok. Sánta volt ez bizony, jóval rövidebb volt a jobb lába, mint a bal.

— Egyszerű dolog ez fiam — fejezi be az őrmester — csakhogy ezt az írást is érteni kell. No, különben majd meglátjuk, hogy festenek a dolgok a pincze körül.

Nemsokára ott voltak s egyáltalán nem kellett sokat kutatni, mert az uttast s az amellett elhúzódó csekély partokon egész tisztán kivehető volt az a hely, a hol a kocsi megfordult. A pincze előtt volt több nyom is, mint kellett volna, de azért a szorgos kntatásnak megvolt a kívánt eredménye, mert kétségtelenül meglett állapítva az, hogy a gyanúsított sánta ember tényleg megfordult ott a pincze előtt. Eleget tudott már az őrmester s így hazafelé vették utjokat.

A község szélén elkanyarodott az út G. község felé. Még mielőtt oda értek volna, megszólal az őrmester.

— Nem sojt Szekeres, hogy kik tettek mult éjjel látogatást Varga pinczejében?

— Azt már gyanitom — felel a kérdezett — hogy az a sánta ember ott volt, de hogy az ki lehet, arról fogalmam sincs.

— Pedig épen olyan jól ismeri azt, mint én.

Rátértek a G. felé vezető utra. Közben már majdnem besötétedett s csak a legnagyobb erőltetéssel tudták figyelemmel kísérni a kocsinyomot, a mely a többé-kevésbé járatlan, füves és gazos dűlőuton majdnem teljesen eltűnt. Egy kopárabb helyen azonban tisztán meglátszott a patkó nélküli lónyom.

— Rendben vagyunk — szól helybenhagyólag az őrmester — Itt most egy keveset megpihenünk, a csak a teljes sötétség beálltával megyünk be G.-be.

— Megnézzük a cigánylakodalmat? kérdi a csendőr.

— Meg ám, csakhogy azt hiszem nem leszünk kedvesen látott vendégek — feleli az őrmester.

— Hát tudja-e már most, hogy ki vitte el Varga borát?

— Gyanitom... A Szojka Gyuri!

— Senki más, bagyja helyben az őrmester. Ugye nem volt nobéz kitalálni?

— Így nem! Az a sánta ördög úgyis sok galyibát csinált már az utolsó időben. Legalább most büvösre kerül.

Közben egészen besötétedett s utnak indultak. A községbe érve, a bírót és az esküdtet a kocsmából voltak kénytelenek előhívni s azokkal feltűnés nélkül megközelítettek a cigánytanyát, amelyet éktelen danolás és ordítás zsvaja töltött be. A szép Márcsának, Sztojka lányának volt a lakodalma. Arra kellett a bor. Már pedig nem azért cigány a cigány, hogy ilyen alkalomra bort pénzen vegyen, hanem szoroz, ahogy lehet.

— Hát a sánta Sztojka is szerzett, de nemcsak bort, hanem pálinkát is, még pedig Vargának a pinczejéből.

A mint meglátta az őrmestert, el akart tűnni, csakhogy ebben a csendőr megakadályozta. Társa ott feküdt egy sarokban tökéletesen elázva. Alig tudtak holo lelkét verni. A bornak még nem volt nagy hiánya, hanem a pálinkának alaposan hozzáálltak; — ez csüfította meg úgy őket.

— Jú-e Gyuri Varga uram bora? — kérdi az őrmester.

— Jú ám, verje meg a devla!

A hordók lepecsételve, G. község előljáróságának lettek átadva, a két cigány pedig másnap reggel már a s-i járásbíróság fogdájában elmélkedett minden örömmel változása és mulandósága felett.

*

Felvirradt a lakodalom napja is. A vőfélyek felpántlikázva, tele csutorákkal és pintesüvegekkel felkerekettek a rokonokat, az ismerősöket, a jóbarátokat kacsaringós felköszöutőkben hívta meg őket a lakodalomra.

Természetesen betértek az őrsparancsnokhoz is, a ki megígérte, hogy a templomba el fog menni.

Délelőtt 10 óraker indult el a menet. Varga észrevéve a járdán haladó őrmestert, feléje ment őt üdvözlendő.

Amikor elváltak, az őrmester azt mondta:

— Varga bácsi! menjen el G. községbe, ott van az ellopott bora és pálinkája a bírónál őrizetbe!

Varga fejcsóválva bámolt a tovahaladó őrmester után.

—n.

A khinai vallásról.

Khina nemcsak emberekben, de egyuttal istenekben is'leggazdagabb birodalma a földnek. Istenei közt vannak jó és gonosz szellemek. Nincs egyetlen ember és semmiféle ténykedés, melynek az égben ne volna megfelelő ellenőre, úgy, hogy Kbinában szószert több az isten, mint az ember. A khinai Olympuson ép olyan rangfokozat és hatalmi különbeég uralkodik, mint a menyei birodalom hivatalos világában. A khinai ember megszokta, hogy a maga szükségleteihez mérten maga teremt magának isteneket, a kiket, ha nincsenek a remélt módon és mértékben segítségére, osetleg az ő ellenégeinek kárára, könyörtelenül elcsap. Így a mostani forradalomnak is megvan már a maga külön istene, melyre magas hódolat vár, ha a forradalom — a mire számos jel mutat — diadalt fog aratni. Ellenben jaj az új istenségnek, ha a forradalmat leverik s evvel magára vonja alkotóinak haragját!

Ha az ember némileg is meg akarja érteni a khinai államforma átalakulásának módszereit és alakjait, ismernie kell e nép sok ezeréves démonológiájának történetét. Kbinában alig van iparág, melynek ne volna meg a maga külön védőistene. Így istenük van ott az ácsoknak, a fazekasoknak, kertészeknek, orvosoknak, borbélyoknak, színészeknek, sőt még a megvetott iparágak fűzőinek is, így a tolvajoknak és utczai nőknek. Az állatok is istenek védelme alatt állanak s istenük van a barmoknak, lovaknak, sertéseknek és kutyáknak. Sőt Suchonban állítólag kiesiny temploma áll a — tetvek istenének, s bizonyára Khina az egyedüli ország a világon, a hol istennője van a — félreess helyeknek.

A természetes istenek közt figyelemreméltó szerepe jutott a holdnak. Míg a nap a férfiaság és viláosság

képviselője, addig a hold a nőességet és evvel együtt a sötétséget jelképezi. A hold istenségét női alak ábrázolja, a ki holdat tart a kezében. A kínaiak holdünnepe valóságos népiünnep, melyet a családi körben is megünnepelnek. Míg azonban a templombeli boldünnepen papok is részt vesznek, addig a házi holdünnep szereplői csupán nők és gyermekek, mert ezek a férfakkal szemben a sötétség uralma alatt állnak. A kínai néphitt szerint a holdban egy aggastyán él, a ki vörös fonállal összeköti ama fiúk és leányok lábát, kik később házasságra lépnek egymással. Ilykép a holdbeli aggastyánt a házasságszerzés istensége gyanánt tisztelik. A hold ünnepe mindig szabad ég alatt folyik le holdtölte idejében s éjjel és épp ezért igen hangulatos és költői.

Mint ismeretes, Kbinában rendkívül nagy szerepet játszik az irodalmi műveltség, sőt a műveltség alatt ott csaknem kizárólag az irodalmi ismeretek bírását értik. Így a nyilvános államvizagák tárgya kizárólagosan csak az irodalom. Ebből magyarázható az a rendkívüli tisztelet, melynek az irodalom istenei a nép minden rétegében örvendenek. Az öt istenség közül, a ki e reaszort élén áll, s így mintegy a mennyei kultuszminisztériumot alkotja, Ven-Csang áll az első helyen. Nincs város, melyben temploma nem volna, s minden konfuczius-templomban, minden vizagateremben, minden iskolában ott áll ez isten oltára. Szimboluma a hagyma, s ezért minden kínai apa, kinek fia először indol iskolába, hagymát ad a gyermeknek ez első útjára. Egy másik, szintén igen kedvelt istenség Kraj-Szing, a ki az irodalmi hírnevet és hírességet adományozza kiválasztottjainak.

Van még egy irodalmi isten, a ki főleg Dél-Kbinában igen népszerű, még pedig leginkább a vizagára készülő jelöltek körében. Ennek az istennek nincs is külön neve, hanem egyszerűen a csu-i, vagyis vörös kabát névvel szokták jelölni. Ennek története az, hogy a mikor egyszer egy iskolai vizagálóbiztos egy vizagázónak írásbeli dolgozatát, mint teljesen rosszat és elégtelent félredobta, azt egy láthatatlan kéz nyomban ismét odatolta elébe. Mikor a cenzor csodálkozva hátratekintett, egy hosszú, hófehér szakállú alakot látott vörös köntösben, ki jelentősen intett neki. A cenzor ebből megértette, hogy a vörös kabátos aggastyán magasabb lény, s keresztülbocsátotta a vizagán a jelöltet. Azóta a «Vörös kabát» főleg a hiányos készületegű diákok istene, kitől ezek véletlen szerencsét és segítséget várnak.

Érdekesek és komikusak azok a kísérletek, melyekkel a kínaiak mintegy becsapni és félrevezetni igyekeznek a maguk isteneit, kiket bizonyos körülmények közt igen ostobáknak tartanak. Így Dél-Kbinában a betegségek elbáritása végett egy-egy családban anyyi papirbábnt készítenek, a bány tagjaival a családnak, s e bábukat az egyes családtagok nevével jelölik meg. Valamennyi bábút beleteszik aztán egy kosárba, s családtekül a betegség démonja számára egy tányéron húst állítanak a kosár mellé. Erre egyenkint kiemelik a bábukat a kosárból s evvel a mondással meglobogtatják a levegőben: «X. vagy Y. képviselője vedd fel magadba az annak szánt betegséget.» Az illető betegség istenének természetesen kötelessége, hogy e szavak hallatára a megfelelő bábuba bújjon. A szertartás után a bábukat elégetik és a hamvakat szétszórják a levegőben.

Sok ozoréves a kínaiak démonológiája s a rengeteg istenség kultusza még ma is teljes virágában van. Sőt valószínű, hogy a mostani alaposnak ígérkező átalakulás, a nagy politikai és szellemi forradalom, az ősrégi kínai kultúra és az európai civilizáció most dúló

küzdelme mitsem fog ártani a kínai Olympsnak s ennek istenei a jövőben is zavartalanul fognak uralkodni a rendkívül babonás hajlamu kínai népen.

KÉPEINKHEZ.

Az Alduna vidékéről.

Ada-Kaleh, a magyar királysághoz tartozó, de török fennhatóság alatt álló kisközség az Orsovával szemben levő dunai szigeten. Egy kis török világ ez a nagy török birodalomtól területileg elszigetelve, de lakossága azért teljesen megőrzi ősei régi szokásait. A Herkules-füldön üdülőknek kedvencz kiránduló helye Ada-Kaleh, de a természet ezerféle szépségeivel bővelkedő tájéka, különleges fekvése, jó és olcsó dohánya miatt a passzionátus utazók nagyrésze is felkeresi.

Közel van már hozzá a Vaskapu, a honnan tulajdonképen az Alduna vidéke kezdődik. Innen kezdve már az oláh mély rónára, az úgynevezett Havas-Alföldre lép a Duna s a Délkeleti-Kárpátok és a Balkán-hegység között elterülő eme nagy síkságon 1400—2600 méter szélességben elterülve lassan hömpölyög a Fekete-tenger felé. egész utjában természetes határvonalat alkotva Románia és Bulgária között. Maga a Duna vidéke nem valami rendkívüli látványosság is. Közvetlen környéke náddal, kákával benőtt mocsarokból áll, a községek pedig régi módi piszkos sábazsákkal, szegény maradi lakosságukkal nem nagyon ejtik bámulatba a szemlélot.

Vannak azonban egyes nagyobb, mutatósabb városok is itt a Duna mentén. Ott van Vidin, a Duna jobb partján, s szerb határ közelében, kisebb magaslaton erős fellegvárával; Bulgáriának egyik erősített helye. Az orosz-török háboru egyik jelentékeny ütközete itt folyt le Vidin alatt.

Úgy nagysága, mint fejlődésénél fogva különb ennél Nikápoly, Bulgária egyik nevezetesebb városa. Allítólag még Trajan római császár alapította ezt a dákokon (Erdély régi lakosságán) nyert győzelem emlékére. Talán jóval fejlődöttebb is lenne ez a város, de hosszabb időn keresztül való bizonytalan bovatartozósága, a mennyiben hol a törökök, majd a bulgárok s egy ideig az oroszoké is volt, nagyon hátráltatta a fejlődését. Végül is az 1877-iki berlini szerződéssel Bulgáriához csatolták s fejlődése azóta mutat némi emelkedést.

Történelmi szempontból igen fontos s főleg gyászos emlékeink vannak az Alduna vidékeről. A századokig tartó magyar-török háboru számos fejezete zajlott le ezen a területen. Zsigmond magyar király, a XIV. században Nikápoly mellett vesztett csatát, bár 100,000 főnyi sereggel állott a Bajazid szultán által vezérelt szintén nagyszámú török sereggel szemben. Majd jóval később Várnánál szenvedett csufos vereséget a magyar sereg Murad szultántól, elvesztvén ezuttal királyát, I. Ulászlót is.

E két ütközet közötti időben történtek itt a magyar és török csapatok között több apróbb csatározások is, de az akkori időben nagymórvben elhatalmasodott pártoskodás miatt, mindig kevesebb mint több szerencsével. S bizony igen sok jó magyar vér áztatta abban az időben az egész Alduna vidékét, még polig a nélkül, hogy az igazi ezelt: a törököknek Európából való kiszorítását s a kereszténységnek a török zaklatástól való megmentését csak megközelíthették is volna.

A képek, a melyeket a jelen számunkban közreadunk, az Alduna eme ránknozvo is emlékezetes vidékeiről való felvételek.

HIREK.

Egy haramia agyonlövésére. A Romániával határos Fogaras és Brassó vármegyék havasainak réme volt Budák Andr. oprakereszisora lakos, ki 1910 nyarán fegyveres rablóbandát szervezve, gyilkosságai, rablásaival és betöréses lopásaival állandó rettegésben tartotta e két vármegye havasi községeinek lakosságát. Rettegése daczára, e zaklatott nép úgyszólván állandóan rejtegette a rég letűnt rabló-romantika korára emlékeztető vakmerő haramiát az őt csaknem állandóan nyomon üldöző csendőrség elöl, mignem végzete január 29-én éjjel 1/2 óraker két elszánt, férfias csendőr fegyvere elé állította. A jelzett időben ugyanis Bőjthe László és Olajos József alsóárpási őrsbeli csendőrökből állott járőr. Oprakereszisora községben portyázva, mintegy 40 lépésnyi távolságban egy surranó alakot pillantottak meg. Kiben Olajos József csendőr, a régóta keresett Budák Andrét ismerté fel, ezt járőrvezetőjével közölve, mindketten a surranó alak után siettek, ki a járőr általi felfedeztetését látva, futásnak eredt s egy patakba ugorva, azon át Strezakereszisora felé igyekezett, azonban a járőr által nyomon üldözve, a patak közepén a köveknek megcsuszva elesett. Az így vesztett tételony a járőrt a baramiához 10—15 lépésnyi távolságra jutatta. Járőr ekkor lökés belyzetbe vett fegyverrel a vízből felugró haramiát megállásra szolította fel, ki ekkor a járőrrel szembe fordulva, daróc subája alól fegyvert rántott elő s azzal — ezitkok között — a járőrre lőtt, lövése azonban nem talált. A haramia lövése után a járőr tagjai egymástól négy lépésnyi távolságra ugorva a baramia ellen 2—2 lövést intéztek. Budák a járőr felé közeledve szó nélkül fegyverét oly módon csattogtatta, mintha azt újból tölteni akarná. Járőr ekkor ismét 3—3 lövést intézett Budák ellen, ki ekkor a patak partjára érve, fegyverét elejtette, összeesett és meghalt. A járőrrel szemben baramiához illő viselkedést tanusított Budák bullájának külvizsgálata alkalmával, annak derekán egy hét és fél cm. széles, vastag hevedervászonból készült erős öv, 42 drb. Werndl-féle éles tölteny, egy üres börtöltényfogaló, kabátja balzsabében kilencz, jobbsebében pedig 11 ugyanecek Werndl-féle élestöltény, végül tüzőjében egy erős nagy kés találtatott, mely tárgyak bünyelként lefoglaltattak. A boncsolás alkalmával megállapítást nyert, hogy Budákot, az ellene fegyvert használt járőr tíz lövése közül nyolcz találta, melyek közül három halálos, a többi pedig könnyű sérülést okozó volt.

Mulatság. A budapesti altisztikar által, a legénységi olvasóköri javára, február 3-án, a csendőrlaktanya tisztiekkezdéjének helyiségeiben rendezett zártkörű táncvigalom, melynek fényét az altorjai Altorjay Imre tábornok, csendőrségi felügyelő és besenyői László Albert ezredes, honvédelmi minisztériumi csendőrségi osztályvezető urak élén nagy számban megjelent csendőrtisztikar jelenléte nagyban emelte s a melynek sikerén a rendezőség fáradhatatlanul buzgólkodott, úgy erkölésileg, mint anyagilag kitűnően sikerült.

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi 4. számában az internátus javára nyugtázott 1 K 60 fillért, nem — mint azt tévesen közöltük — a nagyselyei, hanem a nagyselyi őrs adományozta.

KÜLÖNFÉLÉK.

Háztartási iskola férfiaknak. Londonban már régebben folynak az előkészületek arra, hogy megnyissák azt az intézetet, a melynek célja tulajdonképen nem volna más, mint az, hogy megfossa a férfiakat eddig élvezett háremi privilégiumaiktól. Márczius végén ül össze a harmadik konferencia a Caxton-Hallban, hogy végleg kimondja az intézet létesítését. Az intézet neve „Bachelors paradise” lesz, a hol a fiatal és agglegényeket a legkülönbözőbb házi munkák elvégzésére tanítják; a főzéstől egészen a harsnyakötésig. Nagyon csinos, de annál energikusabb hölgyek lesznek itt a tanítónők. A tanítónők vezetése mellett minden férfi megtanulhatja a jövőben, hogy kell vezetni egy háztartást. Csinos leánykák fogják tehát udvarlóikat befogni a háztartásba és bevezetni annak misztériumaiba: a főzésbe, sütésbe. Lesz egy külön osztály, a hol ruhát mosni, butorokat tisztítani tanítják a férfiakat. A „paradicsomban” többé nem lehet azzal mentegedőzni az uraknak, hogy azért lyukas a harsnyájuk, mert nem akadt asszony, a ki azokat kijavította volna. A szigorú tanítónő erélyesen rászól az ilyen hanyag tanulókra és utasítja őket, hogy üljenek oda az intézeti harsnyavívító géphez. A ki azonban azt hiszi, hogy ennek az intézetnek az a célja, hogy a férfit teljesen függetlenítse a nőtől, az nagyon téved. Ennek az új intézetnek az a célja, hogy a férfiak ezentúl ideális célból házasodjanak. Ma a férfiak legnagyobb része ezért nősül meg, hogy otthon legyen és feleségében közönséges házvezetőnőt néz. A jövőben azonban azok a férfiak, a kik a háztartási iskolába jártak, sokkal ideálisabb céloktól vezetettek és feleségükben nem egyszerű házvezetőnőt néznek. A jövő bázis embere feleségének házi munkáját sokkal többre becsüli, mint eddig, mert értékelni tudja azt. A háztartási iskola másrésztől tulajdonképen tudakozódási iroda is lesz a házasulandó férfiak számára, a kik megtudják, mennyibe kerülhet egy családi háztartás.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

18. 1. Ha beigazolhatólag szolgálatteljesítésből kifolyólag vagy annak következtében szerzett betegség miatt lett felülvizsgálva, megkapja az igényjogosultsági igazolványt. 2. Ha az utmestori álláshoz kötött feltételeknek megfelel, pályázhat erre az állásra. Olvassa el az 1907. évi 2. és 49. számú lapunk hasontárgyú tizenötöt. 3. Monetvélre nincs igénye. 4. Minden hónap 12-én.

Klváncsl O. 1—3. Az őrmesterek most már a kerületeknél lesznek nyilvántartva s a kerületek által előléptetve, így választ nem adhatunk. 4. Móg ismeretlen.

Gyopár. 1. Időgen nemzet zászlóját használni tilos. László 1895. évi 62.693. számú belügyminiszteri rendeletet. 2. Ha tartalma törvényekbe ütközik, nyilvános helyen nem énekelhető.

FIGYELMEZTETÉS!

Ne vegyen eddig gramofont, eufont, hanglemest vagy bármi más hangszert, amíg

REICH ALADÁR máhangszer
késztető

BUDAPEST, VIII/c. NÉPSZÍNHÁZ-UTCA 27. szám.

Csendőröknek 5% engedmény!

képen éjnyagykóbt el nem kéri,
amely ingyen lesz káldve. ::

Grammofon 22 K, eufon 35 K,
hanglemezek 2-40 korona.

3. Ilyen rendelkezést nem ismerünk; forduljon a legközelebbi tanfelügyelőhöz. 4. Az Országos Levéltárhoz, Budapest, Bélyeg nélkül. 5. Az attól függ, hogy mennyi a csapatbeli szolgálati ideje.

GÖSS. A kért állásokra — ha a feltételeknek megfelel — pályázhatnak. Többi kérdéseinek nincs időnk utánajárni, forduljon bármelyik állásban levő ily egyénhez, az majd megadja a részletes utbaigazítást.

B. F. 1. Ha az őrsparancsnok honn van, az úja alá. 2. Kell jelentést tenni. 3. Hivatalból üldözendő.

444. Ezen ügyet az esetleg megejtendő vizsgálat lesz birtatva tisztázni.

Aranyvirág. Csak igényjogosultság esetén van felételre kiadása. Egyéb kérdéseivel forduljon a legközelebbi távirdai felügyelőhöz.

K. esendőr Gomba. Az állás már be van töltve. Lásd a f. évi 4. számú lapunk *«Hirek»* rovatát. A bélyeget lapunk javára bevételztük.

Igényjogosult. Radó Sándor, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75. szám.

G. E. M. Igen; a földművelésügyi minisztertől magánuton kérheti.

1887. Ha követeli, köteles. Két Gler fejenként.

M. Mert járásörmesterjelölt csak valóságos örmester lehet.

S. esendőr Feketebalog. Lásd őrszervezési utasítás 29. §-át.

Sarga esengő. 1. Csak a körületnél lehetne megtadni. 2. Hagyományos okok szólnak a mellett, hogy a címkep megmaradjon. Olyan ez, mint a régi cétéknél a címzárba; maunál óslibb és kopottabb, annál nagyobbbat nőtt a cég értéke.

353. A 600 koronát meghaladó rész lefoglalható.

Igazat kereső. Gratulálunk a sikerhez; az eset egyébiránt egészen mindennapi és érdekeség nélkül való. — nem közölhetjük.

K. L. A ki felsőbb engedély nélkül idegen hatalom szolgálatába lép; a ki valamely büntetendő eselekményért hivatalvesztésre ítéltetett; a ki a szolgálat kötelekeiből büntetékép elbocsátatik; a ki oly eselekmény okvetése után, mely hivatalból való elbocsátatását vontá volna maga után, ongyilkos lesz, megzokik, vagy bármely más okból ezen eselekmény miatt ott no a bűnvádi vagy fegyelmi eljárásnak helye nem lehet, mely esetekben azonban a részletésből való kizárás a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondatik ki.

H. S. Felsőgalla. Kérheti.

Kovács. Tisztán a konyér elvitele rendszeres tarisznyülésnak nem tekinthető. Ha több a szolgálati óra az előírtnál; kürrható.

SSSS. Próbálja kérni, do ulg hisztek, hogy átvegyék.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi január hó 20-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben *megenyedni* méltóztatott, hogy: **verebélyi Marsó György** ezredes, a III. számú esendőrkerület parancsnoka és

Csikszentimrei Csató Ferencz alezredes, az I. számú esendőrkerület parancsnoka, a *II. osztályú porosz királyi koronarendel.*

Polster Kálmán VI. számú esendőrkerületbeli zászad., a *III. osztályú porosz királyi koronarendel.*

Szentmihályi Lajos III. számú esendőrkerületbeli zászados,

Kenedi Nándor VI.,

Márialaky Imre II. és

Stolzenberg Vilmos III. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, a *IV. osztályú porosz vörös sasrendel.*

Pataky Károly III. és

Mallár Béla VI. számú esendőrkerületbeli hadnagy, végül

Sándor József III. számú esendőrkerületbeli zászados, a *IV. osztályú porosz királyi koronarendel* elfogad-bassa és viselhesse.

A m. kir. honvédgyalogság szolgálaton kívüli viszonyába helyeztetett:

Szadeczky Zoltán, a kassai III. honvedkerületi parancsnokság nyilvartartásában álló időleges nyugalmazott esendőrhadnagy.

Kineveztetett:

1912 február 1-ével:

csendőr törzsörmesterré:

Tulics Kálmán örmester, az I. számú esendőrkerület állományában.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. esendőrség, boszniai esendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ.-szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Áthelyeztetett:

1912 február 16-ával:

Csiszér József törzsőrmester, a VII. számú csendőrkerülettől, a III. számú csendőrkerület pótszárnyához.

Nyugállományba helyeztettek:

1912 február 1-ével:

Keresztes Zsigmond, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakbely: Vicze.

Kovács Sándor, II. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester, a Felülvizsgálati szabály 3. §-a alapján.

Választott lakbely: Szeged.

Előléptettek:

1912 január 26-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Koródi Ferencz és Gál József ez. őrsvezetők, *őrsvezetőkkel*.

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1912 január 26-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Rákóczi Sándor, Szebeni Péter, Katona Dénes, Zoltán Lőrincz, Jánosí Sándor, Haresa János, Bacsoni József, Bója Ferencz, László Miklós, Orbán Lajos, Fábián Dénes, Ujfalusi János, Réman György, Antal János, Balogh László, Sándor Péter, Szócs Mihály, Szakács Dániel, Nagy Imre, Barabás Ignác, Csibi Zsigmond, Komáromi János, Silye József, Varga Márton, Kallós István, Nagy József és Muntván László csendőrök;

1912 január 25-ével:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

G. Lengyel Anrás, Nyomtató Ferencz és Csavár Salamon csendőrök;

1912 január 24-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Ungvári Aladár, Deés Kálmán, Gyenes Gábor, Sörös János, Fazekas József, Farkas Mátyás, Kriska Pál, Dénes Mihály, Pap János II., Térmeg József, Kis Mihály, Szántó Lajos, Boros István, Duola László, Gyuricza Mátyás és Hanyák Gábor csendőrök; végül

1912 február 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Tóth Lajos V., Tóth János III., Mrázik Mihály, Szőke

Ignác, Lonnek István, Noga István, Kolozsvári Arnold, Simon István és Sömogyi Lajos II. csendőrök, *csendőr ez. őrsvezetőkkel*.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Gulyás István, Bujtás László, Szarvas Ferencz, Teperics István, Szórádi Imre, Sándor János, Benkó Izidor, Soltész István, Sneh Lajos, Hegedűs András, Dervalits Antal, Samson Géza, Rigó Ferencz, Kovács István IV., Kiss József II., Gyáni Endre II., Szekér István, Turi Ferencz, Valuska Imre, Urbán László, Kovács István VI., Titz József II., Cseh Károly, Kákonyi Gergely, Jónás János, Zombori József, Zagyi József, Herczeg József, Talmácsi Imre, Nagy Mihály III., Vékás-Kovács Sándor, Horváth Lajos, Csatári Imre, Cserős Károly és Gallusz Imre csendőrök;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Székely Miklós, Bézi Imre, Pálfi Sándor, Garabuezi István, Buzle Pásk és Borla Flórián csendőrök.

Névváltoztatások:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Karró János csendőr ez. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak 1911. évi 187,872/VI—a szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Károlyi»-ra változtatta.

Stefán Ferencz ez. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak 1911. évi 93,842/VI—a szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Szatmári»-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Czimbó Sándor csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 4322/VI—a számú engedélye alapján, vezetéknévét «Székely»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Nagy János I. ez. őrsvezető, Vogel Annával, 1912 január 9-én, Csukáson.

Balácsi Lajos II. ez. őrsvezető, Gál Anna Reginával, 1912 január 6-án, Baróton.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Gellért Imre ez. őrsvezető, Uray Erzsébettel, 1912 január 7-én, Endréden.

HASZNÁLT IRÓGÉPEK

bármely rendszerben. — Alkandóan nagy választék.

Glück M. Ödön,

Budapest.

írógép-kellékek szaküzlete.
Javitó-műhely.IV., Liszt Ferencz-tér 18.
Telefon: 153 - 41. sz.**VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =**
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.

— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Uj
nyomtatvány. Foglalkozási terv a negyedévenkénti szemle alkalmával tartandó oktatásról.Ara
ivenként 2 fillér.